

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adunk.

Szerkesztőség: Wekerle-tér 671.

Felolós szerkesztő:

Bíró Pál.

Főmunkatárs:

Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 5 frt, félévre 2.50, negyedévre 1.25
Egyes szám ára 5 kr.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai, Wekerle-tér 502.
Hirdetéseket a legutányabbban közzéjük.

A Krajnya alszik.

Bizony nagy baj az, hogy a vármegyék letértek a jó utról. A szerint bának el a vármegye egy-egy községgel, egy-egy járással, a mint azt a magas politika érdeke kívánja. Sőt az egyes személyek elbirálása, azok munkaerejének a közügyek terén való érvényesítése is — mindig a magas politikától függ.

Mert legyünk tisztában azzal, hogy a hivatalos vármegyék — köztük a miénk is — nem ön teremtette politikát űz, hanem olyat, a minőt a koronként felfelbukkanó kormányok szabnak eléjük. Az ilyen eljárás pedig a vármegyék létjogosultságát szünteti meg. Az ilyen rendszerrel működő vármegye vagy csak üres, tartalmatlan név, vagy olyan név, melyet egy ellenszenves fogalom eltakarására használnak.

A vármegye első sorban a vármegyére tartozó ügyeket van hivatalva *autonom jogkörrel* intézni. S ezen kívül van a vármegyének egy magasabb hivatása, az hogy védbástyája legyen a magyar alkotmánynak, legyen ellenőrzője a magyar alkotmány munkásainak.

A vármegyének minden más irányu munkálkodása — letérés a helyes irányból és a korrupciónak fejlesztése.

A vármegye csolnakja ma az egész vonalon a napi párt politika zavaros vízen evez. Az egyes vidékek érdekeit is a szerint mozditja elő a vármegye, amint azt a politikai érdeke kívánja és diktálja.

Ahol a napi párt politikát fenyegető ellenzék elcsendesítése kívánatos, ott a vidék és — köznek érdeke talál kielégítést. De a hol csendesek az emberek, a hol a napi párt politikában való részvét helyett végzik szorgalmasan kötelességeiket, — ott a jogos igényekkel s érdekekkel szemben csendes, vagy mondjuk ki őszintén, tétlen a vármegye is.

Pedig a közérdek kielégítésében, a közjó előmozdításában semmi néven nevezendő politikának szerepet játszani nem volna szabad.

Ez állításunk az eseményekből levont következtetés, mire fényes bizonyítékot nyújt Zemplén vármegye kiszélesedett éjszakai része, a Krajnya. Megyénk e része szegény és elfeledett. Itt fejlődés nem tapasztalható. Ha történt valami változás, az inkább visszaesésnek minősíthető.

A nép szegény, mint volt; sőt szegényebb, mert sok kereset forrástól elesett, a nélkül, hogy újak teremtettek volna. A jövő felé sem tekinthetni valami bizalommal, mert a jelenben sok minden úgy alakul, mely biztatóan egy cseppet sem kecsegtethet. A nagy birtokokat idegen nemzetbeliek vásárolják össze, akik idegenek alkalmaznak s a tulajdonképeni hasznát idegenbe viszik ki. Ezeknek egész természetük céljuk: a befektetett tőkéből a jelenben mentől több hasznót préselni.

Művelődés tekintetében is ott áll vármegyénk e része csaknem, ahol századokkal ezelőtt állott. Pedig a műveltség emelkedése

egyik legerősebb alapja a boldogságot biztosító haladásnak. Megdöbbenéssel olvastunk a homonnai járás főszolgabírájának jelentéséről, melyben feltárta iskola-ügyének rettenetesen szomorú képét. Pedig ám nemcsak a homonnai járás ilyen, de — úgy hisszük — a sztrópkói is, a szinai járás is. Szeretnők, ha ezeknek a járásoknak főszolgabírái is mernének oly őszinték lenni, mint a homonnai járásé.

Aztán ott van a Lengyelből való bevándorlás. Napról-napra jön onnan a sok idegen elem s mind megyénk e szóban levő részén telepszik meg s mig a benszülött nép napról napra szegényedik; addig a beözönlő idegen elem megszedi magát s az itt összegyűjtött vagyont viszi lejjebb dúsan jövedelmező tőkének. S ezeket is a lakosok csak nézték éveken át tétlenül, túrva sorsuk mostohaságát, mig Zemplénmegye alispánja meg nem szólalt. S mi történt akkor is? Csak annyi, hogy a csendőrségnek nagyobb figyelmébe ajánlott a határszél. A megyének radikálisabb orvosszere ezzel szemben sincs. De hát minek is lenne? A Krajnya csendes, az vizet nem zavar, az egy békés tömeg — jó annak így is.

De hát minek sorolnók fel részletesen a bajokat?! Minek beszélnek a köztisztaságról, a a közegészségügyről, nagy iparunk hiányáról, kis iparunk szegényedéséről, kis gazdáink kinos helyzetéről és a többiről. Hiszen a vármegye így se' hederit ezek-

re semmit. Mi neki a Krajnya? Köszönje meg ez árva vármegyerész, hogy adót fizethet.

És vizsgáljuk csak ki mindezekben a hibás? Hát ugyan ki is?

Ti szolgabírák! Ti vagytok a vármegyének, — de mégse... a magyar államnak mindenesei. Talán ti vagytok a hibásak? De még sem.

Ugyan mit tegyen például a homonnai járás főszolgabírája másod magával 74 községgel? Ennyi községben — elég, ha közvetítő kötelességének eleget tesz. Fizikai ideje nincs, hogy még csak gondolkodhasson is az állapotok javítása felett.

Jertek elő hát ti községi jegyzők! Ti vagytok hazánk mindenható s mindentudói. Ti nektek kellene tehát megváltoztatni a világ folyását. Úgy van úgy! Igazságotok van, ti csak végrehajtó hatalom vagytok.

Jertek elő hát akkor ti, községi bírák! Ti függetlenek vagytok. A községekben a hatalom s dicsőség a tietek. Ti vagytok hivatalos községeitekben fejlődést teremteni, mentő eszméteket megvalósítani. Igazságotok van: a ti függetlenségetek, hatalmatok s dicsőségetek csak olyan, mint a kirakatokban felöltötötet divat-báb. De még ha mindez valóság volna is igazságotok van, mit érne minden, hisz ti alig tudtok irni-olvasni.

Ki itt hát a hibás? Kit terhel hát a vád a nagy elmaradottsággért?

Kit mást, mint téged magadat, te árva Krajnya. Te magad vagy

TÁRCA.

Sátoralja-Ujhely, 1898. dec. 20.

emlékére.

Ki még nem rég' azt susogta, —

Hogy: »élni nem érdemes,

Olyan hitvány élet ez?»

Vihar által összehajtvá,

A tetszhalott ébredez.

Nyomva, mint a pálma ága.

A melyet kőszirt takar,

Kihajtott a férfikar.

Elynyomatva, elbúsulva

Mindég nagy volt a magyar.

Minden jó magyar' szivében

Gyult egy eszme, gyult egy láng:

»Megmenteni szép hazánk'»

Egysüljünk a veszélyben,

Kik egykor egygyek valánk!

Alkotmányunk van veszélyben!

— Fájdalmunk az égig ér! —

Mellyért annyi honfi vér

Ömlött egykor szebb reményben

Szabadságunk alig él! . . .

Ez a közös nagy fájdalom,

Ez az örök égő seb, —

— Ha már pihenni térnétek,

Tartson össze a váltáton, —

Ha egygyet nem értetek.

Id. Bajuss József.

Az életből.

Irta: Giovanni Verga

Legkétségbejött a szerelem komédiája, mikor a szerelem már meghalt, de megmarad a lánca. Oh gyöngéd karok, mikor már fáradtan fonódtok egymásba az ölelésnél! Mikor Alberto kis kezecskéjét megszorította a táncmulatságon, olyan szivesen vette magára a láncot; nem tudta, hogy az nagyon hamar felbomolhatik. Talán a férfi se tudta még akkor, hogy a maga hitetgő szavai, meg a tettett szentvedély olyan gyorsan elfojtják.

A nő mosolya mámorba ejtette, a csodált, hódító lányak szivesen udvarolt (maga a tánc is oly ingerlő volt), a zene ritmusa szinte követte az édes suttogás dallamát (aztán a szemei, melyek az ő szemét keresték, a fény, melyet amaz is észrevehett, mert lehajtott szöke fejt, mikor elrebegette, hogy igen, igen!) . . .

Milyen-más mámorral, milyen révedző szemekkel ment fel először a ház lépcsőjén, milyen izgatottan lökte be az ajtót, hogy szoritotta kamantuját pihegő keblére! Micsoda más rettenéssel tért aztán vissza, hogy körülnézett, hogy dobta le magát egy székre, mihielyest belépett, s meglátta sápadt arcán azt a vékonyka karikát szemöldöke körül.

— Várattam magamra, nemde?

— Nem, most már nem határoz semmit . . . Hiszen itt vagy . . .

— Higijye el, úgy remegek! Ha a férjem megtudná! . . . A kapus meglátja, mikor elmegyek.

Szóval, mindazok a kifogások, a miket előbb nem vett észre, mikor a szeméi még kápráztak az arany álomtól.

— Hagyjon el Alberto, kérem, kérem . . .

— Elhagyom. Bocsánat! . . .

— Mi jut eszébe most? Látja, mily állapotban vagyok. Mit meg nem tennék önért!

Szem szembe néz, kéz a kézben pihen, s fáradtan mosolygó rózsás ajka megadja magát a fátyol alatt is. Mégis, nem ez volt az az ajak, mely hajdanán reszketve, de sóváran adta át magát az első csóknak. Most is átadta magát, kegyeletes hazugságból, mert látta,

hogy a szerelmes férfi lángoló szeme hogy keresi az ő szemében a szerelmet, mely pedig mindörökké elszállt onnan.

A férfi részegzte tekintetét és — nem fogadta el a csókot.

— Oh szegény Mária, — mondta szomorúan.

A nő elpirult, nyughatatlan szeméi maga is felé szegezte. Talán meglátta a kétséget és a kegyetlen hitetlenséget a férfi szemében is?

— Szegény szerelem, szegény Mária! — Egyebet nem szolt neki, csak meg-simogatta haját és maga is mosolygni próbált. De fehér volt, nagyon fehér, és keserű volt a mosolya. A nő simogatása közben észre vette a nagy sápadtságot és ő is elcsüggedt egy pillanatra. Lehet, hogy őszintén, lehet, hogy el akart csüggedni, mert megszánta azt a férfit.

Oh szegény szerelem, le kell eresztened szárnyaidat! Szegény szerelem, a ki úgy lealacsonyult, hogy ebben a nemtelen komédiában játszik szerepet!

Nem, nem! Meghárított tántorogva, mintha melbe löktek volna, néhány lépést tett a szóban, és ismét mellé állt; azon igyekezett, hogy tudjon még mosolyogni rá, kereset szavakat, de nem talált sehogy sem.

☛ Könyv-, papir- író- és rajzszerkereskedés. ☛

LANDESMANN MIKSA ÉS TÁRSA
könyv-, papir-, író- és rajzszerkereskedésében
SÁTORALJA-UJHELY.

Kaphatók a legszebb és legkedvesebb, gyönyörű ki-
vitelű, nagyválasztéku

karácsonyi ajándékok

legújabb képeskönyvek, ifjusági iratok, emlékköny-
vek, dísz festékdobozok, íróeszközök és téntatartók,
imakönyvek, képalbumok.

Levélpapírok nagy választékban, remek kiállítású,
meglepő szép diszdozókban stb.

Karácsonyfa-diszítések

gyönyörű kivitelben! dúsz választékban!

lametta, angyalhaj, viasz-angyal, bonbonier, láncok,
lampionok, üvegdisz, csillagok, viaszkgyertyák a
legjutányosabb árak mellett kaphatók.

LANDESMANN MIKSA ÉS TÁRSA

két gyorssajtóval, különféle segédgépekkel s a legdivatosabb betűfajokkal,
a kor igényeinek megfelelően berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA

WEKERLE-TÉR SÁTORALJA-UJHELY DR. SCHÖN HÁZ

ajánlkozik mindennemű **könyvnyomdai munkának**, u. m.: hírlapok, folyóiratok, könyvek, rö-
p-
iratok, díszművek, szinlapok, takarékpénztári évi zárszámadások, tanodai jelentések, árjegyzékek, szám-
lák, bárcakönyvek perforirozva (lyukkasztva), levélpapírok és levélborítékok, eljegyzési, lakodami és tánc-
vigalmi meghívók, táncrendek, gyászjelentések, körlevelek, táblázatok, falragaszok stb. stb.,

iszléses, hibátlan, gyors, pontos és jutányos árban

kívánatra több színben való elkészítésére.

Nagy raktár mindenféle községi, körjegyzői, ügyvédi, kereskedői, egyházi és iskolai

☛ **NYOMTATVÁNYOKBÓL,** ☛
melyek itt olcsóbban kaphatók, mint bárhol.

Előfizetésre és hirdetések közlésére a legalkalmasabb és legolcsóbb lap a

„FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP”

5 vármegye független polgárainak legelterjedtebb lapja. Megjelen hetenkint kétszer.

Előfizetési ára: Egy évre 5 írt Félévre 2 írt 50 kr. Negyedévre 1 írt 25 kr. Hirdetések jutányos árban közöltetnek.

Mindennemű nyomtatványhoz szükséges papirokból nagy raktár tartatik.

Névjegyek csinos kivitelben, legnagyobb választékban.

Névjegyek csinos kivitelben, legnagyobb választékban.